

Hazırlayan: RABAT TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

Adres: 4 Rue Tiflet Hassan Rabat/MAROC

Tel: 00 212 537 76 76 01

Fax: 00 212 537 76 76 42

E-posta: rabat@ticaret.gov.tr

UYARI: Aşağıda yer verilen bilgiler ilgili kişi ve kurumlardan ve/veya internet sitelerinden temin edilmektedir. Söz konusu bilgiler düzenli olarak güncellenmektedir. Kaynağının 3'ncü kişi, kurum ve kuruluşlar olması sebebiyle, paylaşılan bilgi, rakam, istatistik vb. her türlü veriden doğabilecek sorunlar konusunda Ticaret Müşavirliği olarak sorumluluk kabul edilmemektedir. Kullanıcılar tarafından muhatap oldukları kurum, kuruluş, firma veya şahıslardan ilgili konuların sorularak yetkili kişilerden resmi bilgi edinilmesinde fayda vardır.

ŞİRKET KURULUŞU ve ŞUBE AÇILIŞI

Fas'ta şirket kuruluşları ülkenin 12 bölgesinde faaliyet gösteren Yatırım Ajanslarındaki (Centre Régionale d'Investissement-CRI) "Tek Gişe" uygulaması sayesinde büyük oranda kolaylaştırılmıştır. Yatırım Ajanslarına ilgili belgeler ile başvurulması halinde yerli ortak, garantör benzeri uygulamalara gerek kalmaksızın şirket kuruluşu gerçekleştirilebilmektedir.

Yatırım merkezlerinden temin edilen bilgilere göre şirket kuruluşunda talep edilmesi muhtemel belgeler ve tahmini maliyetlere aşağıda yer verilmektedir. Söz konusu belge ve maliyetlerin kuruluş öncesinde ilgili yatırım merkezine gidilerek teyit edilmesinde fayda vardır. Şirket kurulumunun aşamalarına aşağıda yer verilmektedir:

Aşama 1: Negatif Sertifikası: Şirketin adının kullanımda olmadığını ve ticaret siciline kaydedilebileceğini gösteren belge. Fas ticaret sicili OMPIC (Moroccan Industrial and Commercial Property Office) tarafından verilir ve 3 ay geçerlidir. 3 ay içinde ticaret siciline kaydedtirilmeyen belgeler iptal edilir.

İlgili Taraflar	Tüm şirketler
İlgili Organizasyonlar	Online: www.directinfo.ma - OMPIC veya OMPIC bölgesel ofisleri - Bölgesel Yatırım Merkezleri (CRI) / OMPIC
Gerekli Belgeler	- Yatırım merkezlerinden temin edilen başvuru formu - Ulusal kimlik kartı ya da pasaport - Şirket adına hareket eden birisi varsa ulusal kimlik kartı ya da pasaport fot.
Ücretler	230 dh (Online başvuruda 162 dh)

Aşama 2: Şirket Sözleşmesinin hazırlanması (Noter veya özel sözleşme şeklinde)

İlgili Taraflar	Tüm şirketler
İlgili Organizasyonlar	Hukuk şirketleri, yedieminler, noterler, avukatlık şirketleri, yetkili denetim ve muhasebe firmaları vb.
Gerekli Belgeler	Hukuki şirketler tarafından istenecek belgeler
Ücretler	Hukuk şirketleri ücreti ve legalizasyon işlemi için sayfa başına 20 dh

Aşama 3: Eğer kurulan şirketin türüne göre söz konusu ise kayıt formunun hazırlanması ve sermaye katkısının belirlenmesi. Söz konusu form işletme sermayesi şeklinde bir yapılanmaya gidilecekse hazırlanacaktır.

İlgili Taraflar	Ticari işletmeler (özellikle SA-Limited Şirket, SAS-Basit Limited Şirket, SCA-Komandit Şirket)
İlgili Organizasyonlar	Hukuk şirketleri, yedieminler, noterler, avukatlık şirketleri, yetkili denetim ve muhasebe firmaları vb.
Gerekli Belgeler	Yetkili kişi tarafından imzalanmış kayıt formu
Ücretler	Hukuk şirketleri ücreti

Aşama 4: Ödenmiş Sermayenin Yatırılması: Şirket tarafından 8 gün içinde ödenmiş sermaye bankaya yatırılarak bankadan bu konu ile ilgili sertifika alınması gerekmektedir. Kurulacak şirketlerin 100.000 Dirhemden fazla sermayeye sahip olması durumunda bankada en az sermayenin %25'i bloke edilmelidir. Kalanı şirketin ticaret siciline tescilinden itibaren sonraki 5 yıl içinde yatırılır. Diğer taraftan, şirket türüne göre tanımlanmış asgari sermaye tutarları söz konusudur, aşağıda bu tutarlara yer verilmektedir:

-SARL (Société à Responsabilité Limitée) şirketi kurulabilmesi için istenen asgari sermaye tutarı: 10.000 Dirhem

-SA (Société Anonyme) Anonim şirket kurulabilmesi için istenen asgari sermaye tutarı: 300.000 Dirhem

İlgili Taraflar	Ticari işletmeler (özellikle SA-Limited Şirket, SAS-Basit Limited Şirket, SCA-Komandit Şirket, SARL-Sınırlı Sorumlu Limited Şirket), Paylara bölünmüş sabit sermayesi 100.000 dhm yi aşmayan şirketler
İlgili Organizasyonlar	Bankalar
Gerekli Belgeler	SA ve SAS için sözleşme, negatif sertifikası, kimlik vs, kayıt formları SARL için kayıt formu dışında diğer dökümanlar
Ücretler	

Aşama 5: Kayıt ve Ödeme Bildirimi

İlgili Taraflar	SA, SAS, SCA
İlgili Organizasyonlar	Hukuk şirketleri, yedieminler, noterler, avukatlık şirketleri, yetkili denetim ve muhasebe firmaları vb.
Destekleyici Belgeler	Noter tarafından hazırlanmış formlar ve bankadan alınan sermayenin yatırıldığında ilişkin sertifika
Ücretler	Noter ve yediemin ücretleri

Not: 6, 7, 8 ve 9'uncu Aşamalar yatırım merkezlerindeki ilgili birimlere tek form (Formulaire Unique) denilen başvuru formunun doldurularak hazırlanması ve ibraz edilmesi şeklinde ilerlemektedir.

Aşama 6: Kuruluş Sözleşmesinin İbrazı ve Kayıt Süreçleri

Başvurular şirketin kurulacağı şehirde bulunan bölgesel yatırım merkezlerinde ilgili idarelerin yetkilileri tarafından sonuçlandırılacaktır.

İlgili Taraflar	SA, SARL, SNC, SCS, SCA
İlgili Organizasyonlar	Bölgesel Yatırım Merkezleri / Bölgesel Vergi Daireleri/ 2023 yılında onaylanmış muhasebeciler, mali müşavirler ve noterler tarafından Vergi İdaresi nezdinde “Simple-Enregistrement” platformu üzerinden online kayıt yaptırılması mümkün hale gelmiştir.
Gerekli Belgeler	- Kuruluş sözleşmesi - Kira kontratı veya tapu belgesi -Yönetici atandığına ilişkin karar veya tutanak veya başkan, denetçi veya yöneticilerin atanma bilgileri
Ücretler	- Kuruluş sözleşmesi için: Sermayenin %1’i kadarını ve 1.000 Dh’lik bir ücret ödemek gerekmektedir - Kiralama kontratı için 200 dh’lik sabit ücret - Tutanak için 200 dh’lik sabit ücret

Aşama 7: Kurumlar Vergisi Kaydı ve Vergi Sicil Numarası

İlgili Taraflar	Tüm şirketler
İlgili Organizasyonlar	Bölgesel Yatırım Merkezleri / Bölgesel Vergi Daireleri
Gerekli Belgeler	Kurumlar vergisi için: - Aktiviteler için izin ya da anlaşma - Sınıflandırılmış aktivite için prensip anlaşması - Kiralama kontratı veya tapu belgesi
Ücretler	Yok

Aşama 8: Ticaret Siciline Kayıt

İlgili Taraflar	İş ortaklıkları hariç tüm şirketler
İlgili Organizasyonlar	Bölgesel Yatırım Merkezleri / Bölgesel Vergi Daireleri
Ücretler	Şirket için 350 dh Gerçek kişi için:150 dh

Aşama 9: Sosyal Güvenlik Kaydı

İlgili Taraflar	Tüm şirketler
İlgili Organizasyonlar	Bölgesel Yatırım Merkezleri / Sosyal Güvenlik Kurumu Ofisi
Ücretler	Yok

Aşama 10: Yasal duyurular yapılan gazeteler ve Resmi Gazete’de kuruluşun yayımlanması. Ticaret siciline kaydolduktan sonra en geç 1 ay içinde hem Resmi Gazete’de hem de yasal duyuru yapılan gazetede kuruluşun yayımlanması gerekmektedir.

İlgili Taraflar	Tüm şirketler
İlgili Organizasyonlar	- Yasal duyuru yapılan gazeteler - Resmi gazete
Ücretler	

Şirket Kuruluşunda İstenmesi Muhtemel Belgeler (Toplu)

- Certificat négatif belgesi: Şirket adı almak için (1 asıl olmak üzere 4 nüsha düzenlenmelidir)
- Şirket sözleşmesi (imzalanmış olmalı ve yatırım merkezine kayıt yapılması gerekmektedir. 2 asıl + 1 onaylanmış toplamda 5 nüsha)
- Eğer sermaye 100.000 DH’i geçerse Banka’dan alınacak sermaye mevduat sertifikası: (1’i asıl olmak üzere toplam 3 nüsha)
- Genel Kurul Tutanağı: Eğer yönetici şirket sözleşmesinde atanmamış ise (1 asıl, 1 onaylanmış olmak üzere 4 nüsha)
- Eğer bir firma ile ortak kurulacaksa o firmanın ticaret sicil kaydına ilişkin sertifika gerekmektedir (1 asıl olmak üzere toplam 4 nüsha)
- Yönetici kimliği ve 4 nüsha fotokopisi (Eğer Fas’ta ikamet ediyorsa ikamet kağıdının fotokopisi, yurtdışında ikamet ediyorsa pasaport fotokopisi)
- Yönetici Yemin Belgesi: Fas’lı ortaklar varsa ortaklarından herhangi birinin Fas’ta herhangi bir kamu kurumunda çalışmadığına ilişkin yemin belgesi: (1 asıl olmak üzere 2 nüsha)
- Kira sözleşmesi veya mülkiyet sözleşmesi (1 asıl olmak üzere 3 nüsha)
- Formulaire Unique (Tek Form): Yönetici tarafından imzalanmış ve onaylanmış (4 asıl nüsha)
- Doktorluk, eczacılık gibi bir faaliyet için açılacaksa ruhsat veya diploma fotokopisi zorunludur (4 nüsha)
- Pasaport fotokopisi

Bir hafta içinde gerekli işlemleri tamamlanan ilk başvurunun ardından Ticaret Sicil Kaydı, tercih edilen ismin daha önce alınmadığına dair edinilecek belge (certificat negatif), Sosyal Güvenlik Kurumu (Caisse Nationale de la Sécurité Sociale) kaydı sonrası şirket kuruluşu en geç 15-20 günlük bir süre içinde tamamlanabilmektedir.

Ülkemizdeki bir şirketin şubesinin Fas’taki kuruluşu için ise ilave bir takım belgeler gerekmektedir. Bunlar; ana şirketin ticaret sicil kaydı, ana şirket kuruluş sözleşmesi, şube kuruluşu için alınmış ortaklar kurulu kararı, şirket yetkilisinin pasaportu, imza sirküleri ve vergi dairesinden şirketin vergi borcu bulunmadığına dair belgeler ile bu belgelerin iki ülkede geçerli olan usullere göre tasdik edilmiş çevirileridir.

Ancak, aranan belgelerde değişiklik olması ihtimaline karşı, başvuru öncesinde Yatırım Ajanslarından bir yetkili ile önceden irtibata geçilmesi son derece yararlı olacaktır. Bu işlemler doğrudan ilgilinin kendisi tarafından yapılabileceği gibi bir muhasebeci aracılığıyla da yürütülebilmektedir.

Yatırım merkezlerinden temin edilen bilgilere göre şube açılışında talep edilmesi muhtemel belgelere aşağıda yer verilmektedir. Söz konusu belgelerin kuruluş öncesinde ilgili yatırım merkezine gidilerek teyit edilmesinde fayda vardır.

Şube Açılması Sırasında İstenmesi Muhtemel Belgeler (Toplu)

- Mülkiyet sözleşmesi veya vergi idaresine kayıtlı kira sözleşmesi (3 asıl ve 3 onaylanmış olmak üzere 6 nüsha)

- Şube açılması ve yönetici görevlendirilmesine ilişkin Genel Kurul Tutanağı (3'ü asıl olmak üzere toplam 4 nüsha Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçiliklerinden onaylanmış olmalı)
- Certificat négatif belgesi: Şirket adı almak için (1 asıl olmak üzere 4 nüsha düzenlenmelidir)
- Yönetici kimlik fotokopisi: (4 nüsha)
- Ana şirket ticaret sicil kaydı (1 asıl nüsha toplam 4 nüsha)
- Ana şirket sözleşmesi (Arapça veya Fransızca olmalı: 3 asıl nüsha)
- Formulaire Unique (Tek Form): Yönetici tarafından imzalanmış ve onaylanmış (4 asıl nüsha)
- Yönetici Yemin Belgesi: Fas'lı ortaklar varsa ortaklarından herhangi birinin Fas'ta herhangi bir kamu kurumunda çalışmadığına ilişkin yemin belgesi: (1 asıl olmak üzere 2 nüsha)
- Şube açılmasına ilişkin gazete ilanı (1 asıl)
- Resmi Gazeteye şube açılması ilan talebi (1 asıl)
- Pasaport fotokopisi

* Söz konusu bilgiler internet üzerinden derlenen bilgilerdir, şirket kurulumundan önce yatırım merkezlerindeki temsilcilerden biriyle irtibata geçmekte fayda olduğu düşünülmektedir. Başvurulan yatırım merkezlerinin websiteleri bulunmaktadır, o sitelerde kişi iletişim bilgilerine yer verilmektedir.

Yatırım Merkezleri

***CRI de Rabat-Salé-Kénitra**

Adresse: 23, avenue de la Victoire Rabat, 10090, Maroc

Téléphone: 212 5 37 77 64 00 / 212 5 37 77 63 88

Email: info@rabatinvest.ma

Site : www.rabatinvest.ma

***CRI de Casablanca Settât**

Adresse: Siège CRI Casablanca-Settat Angle Boulevard Ghandi et bd.Laarbi DOGHMI, Casablanca 20000-Maroc

Téléphone: 212 5 22 49 42 42 / 212 5 24 82 21 15

Email: infos@casainvest.ma

Site : www.casainvest.ma

***CRI de Fès - Meknès**

Adresse: Place Moukawama, avenue Allal Fassi, Fès

Téléphone: 212 5 35 65 20 57 / 212 5 35 65 16 46

Email: info@crifes.ma

Site : www.fesmeknsinvest.ma

***CRI de Tanger Tetouan al Hoceima**

Adresse: Avenue Omar Ibn Al Khattab, Près du siège de la Wilaya, Tanger, 90000, Maroc

Téléphone: 212 5 39 34 23 03 / 212 5 39 94 33 14

Email: info@investangier.com

Site : www.investangier.com / www.manaralmoustatmir.com / www.cri-invest.ma

***CRI de Souss Massa**

Adresse: Siège du Centre Régional d'investissement : Souss Massa -Agadir Cité Founty

Téléphone: +212528230877 / +212528219230 /+212661209202

Email: contact@agadirinvest.com

Site : <https://agadirinvest.com>

***CRI de l'Oriental**

Adresse: 2, Boulevard des Nations Unies, Oujda

Téléphone: 212 5 36 69 09 69 / 212 5 36 69 06 81

Email: spoc@orientalinvest.ma

Site : www.orientalinvest.ma

***CRI de Marrakech-Safi**

Adresse: Boulevard Jean Kenedy, Gueliz, Marrekech

Téléphone: 212 5 24 42 04 93 / 212 5 24 42 04 92

Email: contact@crimarrakech.ma

Site : www.crimarrakech.ma

***CRI de Laayoune-Sakia ElHamra**

Adresse: 204, Bd Smara 70005 Laayoune

Téléphone: 212 5 28 89 11 89 / 212 5 28 89 11 79

Email: info@laayouneinvest.ma

Site : www.aayouneinvest.ma

***CRI de Guelmim-Oued Noun**

Adresse: Siège de la Région, avenue Mohammed VI, Guelmim

Téléphone: 212 5 28 77 17 77 / 212 5 28 77 14 44

Email: guelmiminvestir2@hotmail.com

Site : www.guelmiminvest.ma

***CRI Draa-Tafilalet**

Adresse: N°23 Bd Bir Anzarane, centre ville Errachidia- Maroc

Téléphone: 212 53 55 57 33 01 / 212 5 35 57 31 50

Email: invest.dratafilalet@gmail.com

Site : www.draatafilaletinvest.com

***CRI de Dakhla-Oued Eddahab**

Adresse: Avenue Ahled Ben Chekroun Massira IIBP 01 Dakhla

Téléphone: 2125 28 89 85 35

Email: icontacts@dakhlainvest.com

Site : <https://dakhlainvest.ma>

***CRI de Beni Mellal-khenifra**

Adresse: Bd.Bayrout, Béni Mellal 23000-Maroc

Téléphone: 212 5 23 48 20 72 / 212 5 23 48 23 13

Email: contact@coeurdumaroc.ma

Site : www.coeurdumaroc.ma/cri/public

